

Sygn. akt: I C 1095/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 grudnia 2015 r.

Sąd Rejonowy w Nysie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Agnieszka Wiatrowska- Raźniak
Protokolant:	Prot. Łukasz Janowski

po rozpoznaniu w dniu 28 grudnia 2015 r. na rozprawie

sprawy z powództwa A. R.

przeciwko Skarbowi Państwa - Zakładowi Karnemu w N.

o zapłatę

I. oddała powództwo,

II. odstępuje od obciążania powoda kosztami procesu.

Sygn. akt I C 1095/15

UZASADNIENIE

Powód A. R. w dniu 26 listopada 2012 roku wniósł pozew do Sądu Rejonowego w Warszawie o zasądzenie od Generalnego Zarządu Służby Więziennej w W. kwoty 40.000 zł tytułem zadośćuczynienia z ustawowymi odsetkami od dnia wydania wyroku.

W uzasadnieniu pozwu wskazał, że w okresie pobytu powoda m.in. w jednostce penitencjarnej w N. strona pozwana nie zapewniała należnych warunków bytowych podczas odbywania kary pozbawienia wolności, zwłaszcza jeśli chodzi o odpowiednią powierzchnię cel, w których przebywał powód, niezabudowane kąciki sanitarne, brudne i zużyte koce, zimną wodę, niewystarczającą ilość środków higienicznych. Takim działaniem strona pozwana naruszyła godność powoda, jego prawo do intymności dopuszczając się nieludzkiego traktowania powoda.

W odpowiedzi na pozew Skarb Państwa – Dyrektor Generalny Służby Więziennej wniósł o oddalenie powództwa podnosząc zarzut przedawnienia wszystkich roszczeń powoda przed datą 19.11.2009 roku powołując się na treść przepisu art. 442¹ par. 1 k.c. Strona pozwana podkreśliła również, że żądanie powoda jest sprzeczne z zasadami współżycia społecznego określonymi w treści przepisu art. 5 k.c., albowiem powód ma zapewnione miejsce do spania, trzy posiłki dziennie, środki odpowiednie do utrzymania higieny i czystości, bezpłatną opiekę medyczną, raz w tygodniu ciepłą kąpiel, nieograniczony dostęp do zimnej wody, podczas gdy znaczna część społeczeństwa, która respektuje normy społeczne żyje często bez swojej winy w stanie niedostatku i ubóstwa.

W piśmie procesowym z dnia 8 stycznia 2014 roku powód sprecyzował, że domaga się m.in. kwoty 8.000 zł w związku z pobytem w Zakładzie Karnym w N.. W piśmie przygotowawczym z dnia 28 stycznia 2014 roku powód podniósł zarzut nadużycia prawa przez pozwanego w postaci podniesienia zarzutu przedawnienia roszczenia powoda. Zwrócił uwagę, że podnoszenie zarzutu przedawnienia przez Skarb Państwa, w sytuacji gdy obywatel dochodzi roszczeń za bezprawne naruszenie jego dóbr osobistych wskutek zachowania funkcjonariuszy publicznych pozostaje w sprzeczności nie tylko ze społeczno – gospodarczym przeznaczeniem instytucji przedawnienia roszczeń majątkowych, ale i z fundamentalnymi zasadami współżycia społecznego. Pozwany wniósł o nieobciążanie go kosztami postępowania z uwagi na ciężką sytuację finansową związaną z wieloletnim pobytem w jednostkach penitencjarnych, brak kontaktu z rodziną, brak pracy w zakładzie karnym.

Postanowieniem z dnia 6 lutego 2014 roku Sąd Rejonowy w Warszawie przekazał do rozpoznania według właściwości sprawę powoda o zadośćuczynienie przeciwko stronie pozwanej Skarbowi Państwa – Zakładowi Karnemu w N..

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powód odbywał karę pozbawienia wolności w Zakładzie Karnym w N. w okresie od 23 sierpnia 2007 roku do dnia 16 maja 2008 roku. Powód przebywał w jednostkach penitencjarnych na terenie całego kraju w okresie od 20 czerwca 2006 roku do dnia wydania wyroku w sprawie, w związku ze skazaniem go na karę pozbawienia wolności za przestępstwa przeciwko życiu, zdrowiu, wolności seksualnej.

Dowód: informacja o pobytach i orzeczeniach z dnia 8.11.2013 r. k. 45-46, fakt bezsporny.

Sąd zważył, co następuje:

Roszczenie powoda nie zasługuje na uwzględnienie w całości.

Strona pozwana podniosła zarzut przedawnienia roszczenia, zatem należało rozważyć zasadność podniesionego zarzutu jako najdalej idącego.

Zgodnie z treścią art. 442¹ par. 1 k.c. roszczenie o naprawienie szkody wyrządzonej czynem niedozwolonym ulega przedawnieniu z upływem lat trzech od dnia, w którym poszkodowany dowiedział się o szkodzie i o osobie obowiązanej do jej naprawienia. Jednakże termin ten nie może być dłuższy niż dziesięć lat od dnia, w którym nastąpiło zdarzenie wywołujące szkodę. W ocenie Sądu strona pozwana zasadnie podniosła zarzut przedawnienia roszczenia. Z analizy informacji o pobytach i orzeczeniach powoda w jednostkach penitencjarnych z dnia 8.11.2013 r. wynika, że A. R. odbywał karę pozbawienia wolności w Zakładzie Karnym w N. w okresie od 23 sierpnia 2007 roku do dnia 16 maja 2008 roku. Pozew został wniesiony w dniu 19 listopada 2012 roku, zatem po upływie trzyletniego terminu przedawnienia roszczenia, który upłynął dnia 16 maja 2011 roku. Zdaniem Sądu powód w trakcie pobytu w zakładzie karnym musiał wiedzieć o szkodzie i o podmiocie zobowiązanym do jej naprawienia – w czasie kiedy doznawał niewłaściwego traktowania, negatywnych przeżyć o których szczegółowo pisze, naruszenia swojej godności, prawa do intymności, niehumanitarnego traktowania. Zasady doświadczenia życiowego, logicznego rozumowania nakazują przyjąć, że powód miał świadomość negatywnego traktowania, krzywdy, na którą się powołuje, kiedy jej doznawał. Datę początkową biegu przedawnienia należało określić na dzień opuszczenia zakładu karnego w N. przez powoda w dniu 16 maja 2008 roku.

W piśmie przygotowawczym z dnia 28 stycznia 2014 roku powód podniósł zarzut nadużycia prawa przez pozwanego w postaci podniesienia zarzutu przedawnienia roszczenia powoda. A. R. zwrócił uwagę, że podnoszenie zarzutu przedawnienia przez Skarb Państwa, w sytuacji gdy obywatel dochodzi roszczeń za bezprawne naruszenie jego dóbr osobistych wskutek zachowania funkcjonariuszy publicznych pozostaje w sprzeczności nie tylko ze społeczno – gospodarczym przeznaczeniem instytucji przedawnienia roszczeń majątkowych, ale i z fundamentalnymi zasadami współżycia społecznego.

Sąd meriti podziela ugruntowane stanowisko doktryny i orzecznictwa, że w wyjątkowych przypadkach można powołać się na konstrukcję nadużycia prawa podmiotowego uregulowaną w treści przepisu art. 5 k.c., w myśl którego nie można czynić ze swego prawa użytku, który by był sprzeczny ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem prawa lub z zasadami współżycia społecznego. Takie działanie lub zaniechanie uprawnionego nie jest uważane za wykonywanie prawa i nie korzysta z ochrony.

W ocenie sądu rozpoznającego sprawę analiza wszystkich okoliczności sprawy prowadzi do wniosku, że strona pozwana – podnosząc zarzut przedawnienia roszczenia powoda nie nadużyła prawa podmiotowego w rozumieniu przepisu art. 5 k.c. Sąd uwzględnił sylwetkę osobowościową powoda wielokrotnie karanego w warunkach powrotu do przestępstwa za przestępstwa przeciwko życiu, zdrowiu, wolności seksualnej, jak również fakt, iż powód od około 10 lat przebywa w jednostkach penitencjarnych. Zestawiając dobra, które naruszył powód z dobrami, które rzekomo zostały naruszone przez stronę pozwaną nie można stwierdzić, że skorzystanie z zarzutu przedawnienia stanowiło nadużycie prawa czy wykorzystanie silniejszej pozycji Skarbu Państwa. Nie bez znaczenia pozostaje fakt, że pozwany od wielu lat ma zapewniony dach nad głową, wikt i opierunek na koszt społeczeństwa, podczas gdy znaczna część społeczeństwa żyje w warunkach ubóstwa. Ponadto pobyt w zakładzie karnym jest dolegliwością związaną z odbywaniem kary pozbawienia wolności, zależnym tylko i wyłącznie od woli i zachowania powoda.

Mając na względzie, że strona pozwana skutecznie podniosła zarzut przedawnienia roszczenia należało oddalić powództwo w całości.

Kierując się dyspozycją przepisu art. 102 k.p.c. i zasadami słuszności Sąd odstąpił od obciążania powoda kosztami procesu mając na względzie trudną sytuację finansową powoda, który wielu lat przebywa w jednostkach penitencjarnych, pozostaje bez pracy, nie utrzymuje kontaktów z rodziną.

Mając na uwadze powyższe orzeczono jak na wstępie.